

Nederlandsch Boschbouw-Tijdschrift

Orgaan van de
Nederlandsche Boschbouwvereniging

Oprichter Dr. J. R. Beversluis

7e Jaargang

No. 3

Maart 1934

Oorspronkelijke Bijdragen

IN MEMORIAM Dr. J. Th. OUDEMANS.
22 NOVEMBER 1862--20 FEBRUARI 1934.

Aan den in ons land betrekkelijk kleinen kring van boschbouwkundige grondbezitters is een der oudste en verdienstelijkste ontvallen. De Nederlandsche Boschbouwvereniging verloor door het overlijden op 20 Februari van Dr. Johannes Theodorus Oudemans op diens buitengoed „Schovenhorst" bij Putten (Gld.) een hoog ge waardeerd medelid.

In wijderen kring dan die van den boschbouw, met name op entomologisch gebied, had de overledene zich groote wetenschappelijke vermaardheid verworven. Het is hier echter niet de plaats daarover uit te wijden.

Ook op ander terrein, n.l. dat van de natuurbescherming,

heeft Dr. Oudemans groote bekendheid verworven; hij was een der oprichters en de eerste voorzitter der Vereeniging tot Behoud van Natuurmonumenten, de in 1906 gestichte, zoo bekend geworden dochter-vereeniging der Nederlandsche Natuurhistorische Vereeniging. Hij heeft als zoodanig — niet het minst in de eerste, moeilijke jaren van haar bestaan — zeer belangrijke diensten bewezen; de aankoop van het Naardermeer en van het Leuvenumsche bosch, die in hoofdzaak zijn werk was, moge daarvan *blijvend* getuigen. Toen hij in 1927 het voorzitterschap overdroeg, benoemde de Vereeniging hem tot haar eerste — tot nu toe eenige — eereid.

Op deze plaats willen wij meer in het bijzonder een woord van herdenking wijden aan den ontslapene vanwege de gewichtige verdiensten, welke deze geleerde en groote werker op zoölogisch gebied ook voor den Nederlandschen boschbouw heeft gehad.

De stichting van Mr. J. H. Schöber, Schovenhorst, met zijn Pinetum, kon na diens verscheiden in 1901 moeilijk aan zorgzamer en bekwamer handen zijn toevertrouwd dan aan zijn schoonzoon, Dr. Oudemans. Deze wist de collectie niet alleen te bewaren, maar breidde het Pinetum aanmerkelijk uit en maakte het tot de volledigste verzameling van levende kegeldragende gewassen, ongeëvenaard in Nederland en vermaard tot ver over onze grenzen. Geen Nederlandsche wetenschappelijke boschbouwer, die bij zijn studie niet de vruchten heeft genoten van deze met eindelooze toewijding, zonder steun of subsidie van overheidswege bijeengebrachte kostbare verzameling, welke zonder eenige beperking steeds in dienst van wetenschap en praktijk werd gesteld. Ook overigens stelde de om zijn groote gastvrijheid bekende heer Oudemans zijn landgoed, dat tot de best beheerde particuliere boschbedrijven van ons land mag worden gerekend, desgevraagd steeds beschikbaar voor wetenschappelijk onderzoek. Zoo was het o.m. voor de Commissie in zake de wateronttrekking aan de Veluwe een der weinige terreinen, waar een diepgaande studie over den invloed van grondwaterstands daling op houtgewassen uitvoerbaar was.

Toen op grond van de Boschwet 1922 de Regeering overging tot de instelling van een algemeen adviseerend lichaam op boschbouwgebied, den Boschraad, sprak het als het ware vanzelf, dat deze vooraanstaande boschbezitter en tegelijkertijd op het gebied van natuurbescherming als autoriteit geldende persoonlijkheid tot lid van dat College werd aangewezen. Hij heeft deze functie tot zijn dood vervuld; zijn adviezen werden steeds in hooge mate gewaardeerd. In de totstandkoming van de Natuurschoonwet 1928 had hij een groot aandeel.

Van de Nederlandsche Heidemaatschappij was hij sinds 1923 commissaris. Tevens was hij voorzitter der „Commissie voor het onderzoek der exotische boomsoorten” van die maatschappij.

In moeilijke gevallen, wanneer de Nederlandsche boschbouw of de Plantenziektenkundige dienst een beroep deden op de groote kennis van dezen entomoloog, was Dr. Oudemans steeds bereid, onbaatzuchtig zijn persoon en kennis ter beschikking van den boschbouw te stellen, zonder ophef, als vanzelfsprekend.

Bij de huldiging ter gelegenheid van zijn 70sten verjaardag in November 1932, toen hem een feestuitgave van het Tijdschrift voor Entomologie is aangeboden, hebben ook de boschbouwers zich gaarne daarbij aangesloten.

Hij is thans heengegaan na een welbesteed leven in dienst der wetenschap; de herinnering aan hem zal steeds worden bewaard. Van hem mag met recht worden getuigd: Zijne werken volgen hem na.

De Nederlandsche Boschbouwvereniging legt in eerbiedige herinnering een versch geplukte twijg dennengroen op zijne laatste rustplaats.

Utrecht, Februari 1934.

E. D. VAN DISSEL.